

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ» ΤΗΣ 15-12-08

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
& Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Σύλλογο Προστασίας Περιβάλλοντος Αττικής και σας προσωπικά κε Πρόεδρε για την τιμή που μου κάνατε να με καλέσετε για να ομιλήσω στην εκδήλωσή σας.

Επιτρέψτε μου, κατ' αρχάς, να πω λίγα λόγια για την Υπηρεσία της οποίας προΐσταμαι και για τον ρόλο που αυτή έχει στην καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και της διαφθοράς στον Δημόσιο Τομέα.

Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα, ειδικότερη μορφή της οποίας είναι η διαπλοκή, εκτός από την οικονομική ζημία, δημιουργεί διάχυτη δυσλειτουργία του κράτους και γραφειοκρατική αναποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού, που επιτείνει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης και αδιαφάνειας των κρατικών λειτουργιών, τα οποία όμως οφείλονται και σε άλλες αιτίες, όπως μη αξιοκρατική αλλά με πλάγια μέσα επιλογή του

προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών, ανεπαρκής εκπαίδευση αυτού, επιλογή διευθυντικών στελεχών με κριτήρια μη αξιοκρατικά αλλά πολιτικά και, κυρίως, η αδιαφορία των περισσότερων υπαλλήλων για την εκτέλεση του υπαλληλικού καθήκοντος και την προώσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

Ο πόλεμος κατά της διαφθοράς, ως εκ της φύσεώς του είναι μακρύς, δύσκολος και επίμονος και αντιμετωπίζει πλείστα εμπόδια, όπως κρατική κάλυψη και απροθυμία των αρμοδίων οργάνων για αποτελεσματική δράση, παρά τις οποιεσδήποτε νομικές επιταγές ή και ανυπαρξία επαρκούς τεχνογνωσίας για την παρεμπόδιση μεθοδεύσεων που υποκρύπτουν διαφθορά.

Συνεπώς, απαιτείται ταυτόχρονη πολιτική βούληση και τεχνογνωσία για να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης. Η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών πρέπει να βασίζεται στις εξής αρχές: α) πρέπει να μελετηθεί και θεσπισθεί το κατάλληλο σύστημα ελέγχου της δημόσιας διοίκησης, β) να αξιολογηθούν τα υπάρχοντα συστήματα ελέγχου από την άποψη του οφέλους και του κόστους και γ) να γίνει ανταλλαγή τεχνογνωσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς και για τη βελτίωση των συστημάτων διοίκησης με άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές οικονομίες που αντιμετώπισαν παρόμοιας φύσεως προβλήματα. Αλλά όλα τα μέτρα δεν πρόκειται να αποδώσουν χωρίς την κοινωνική συναίνεση που μπορεί να επιτευχθεί μόνο

με την κινητοποίηση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών στο δημόσιο τομέα.

Υπάρχουν μερικοί γενικοί παράγοντες που λειτουργούν υπέρ της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης, όπως:

α) η έλλειψη κατάλληλων μηχανισμών για τον ακριβή έλεγχο της διοίκησης, που συνήθως είναι η απουσία δημόσιων κανονιστικών υπηρεσιών, αόριστες ή επάλληλες αρμοδιότητες, γραφειοκρατικά εμπόδια, χαμηλής ποιότητας μηχανισμοί και ακόμη κανόνες που θεσπίστηκαν ad hoc για να επιτρέψουν διεφθαρμένη συμπεριφορά,

β) η ανέλεγκτη εξουσία που παρέχεται στους αρμόδιους για να αποφασίζουν, την οποία ασκούν χωρίς διάκριση και λογικούς περιορισμούς με μόνη την επίκληση της πολιτικής βούλησης,

γ) η έλλειψη διαφάνειας, δηλαδή απουσία κανόνων ή μη εφαρμογή αυτών, ώστε οι πολίτες και οι ΜΚΟ να μην μπορούν να αποκτήσουν πληροφορίες για να τις χρησιμοποιήσουν για τον έλεγχο της δημόσιας δράσης και της κακοδιοίκησης,

δ) η έλλειψη προληπτικού ελέγχου και η βραδύτητα του κατασταλτικού ελέγχου,

ε) η βραδύτητα περί την απονομή της δικαιοσύνης και η εν πολλοίς ανεπάρκεια των Δικαστηρίων να επιβάλουν το νόμο, κυρίως στα οικονομικά εγκλήματα, όπου πολλοί διαφεύγουν δια της παραγραφής των αδικημάτων, όπως και η σε μεγάλο

βαθμό πειθαρχική ατιμωρησία των δημοσίων υπαλλήλων, που έχει δημιουργήσει στους παρανομούντες αίσθημα ασυδοσίας.

Η διαφθορά και η κακοδιοίκηση κλονίζουν τους κρατικούς θεσμούς και την εμπιστοσύνη των πολιτών στην κρατική λειτουργία και μάλιστα ενισχύουν την επικρατούσα στην πλειονότητα των πολιτών άποψη, ότι ορισμένα ζητήματα για τα οποία η γραφειοκρατία δημιουργεί εμπόδια για την ταχεία επίλυσή τους, είναι δυνατόν να επιλυθούν μόνο με πλάγιες μεθόδους, όπως με δωροδοκία, προκειμένου ακόμη και περί νόμιμων πράξεων, ή με πολιτική ή φιλική διαμεσολάβηση και παρέμβαση.

Για την καταπολέμηση λοιπόν της διαφθοράς και κακοδιοίκησης τα ενδεδειγμένα μέτρα πρέπει να έχουν τρεις στόχους, δηλαδή την πρόληψη, την καταστολή και την εκπαίδευση των πολιτών. Και για μεν την πρόληψη τα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών, στη μείωση της γραφειοκρατίας και στη διαφάνεια της δράσης των κρατικών οργάνων με την παράλληλη και αξιοκρατική επιλογή του προσωπικού, κυρίως ως προς το ήθος του και την προθυμία του να προσφέρει. Όσον αφορά στην καταστολή των φαινομένων πρέπει να λειτουργήσουν αποτελεσματικά οι ελεγκτικοί, διωκτικοί και κατασταλτικοί μηχανισμοί. Τελευταίο και σπουδαιότερο, το κράτος, οι ΜΚΟ και οι άλλοι φορείς με τη βοήθεια και των ΜΜΕ, πρέπει να εκπαιδεύσουν

την κοινωνία, ακόμη με την εισαγωγή σχετικών μαθημάτων στα σχολεία, ώστε οι πολίτες να καταστούν ενεργοί, να αποφεύγουν την παθητική ανοχή των φαινομένων διαφθοράς, να προσδίδουν στους παράγοντες της διαφθοράς την προσήκουσα κοινωνική απαξία, να συνειδητοποιήσουν τη βλάβη που προκαλεί η διαφθορά στην κοινωνία, στην κρατική λειτουργία και στα θεμέλια της δημοκρατίας και κάθε ενεργός πολίτης συνειδητοποιώντας την ατομική του ευθύνη να συμβάλει στην καταπολέμηση της διαφθοράς τουλάχιστον με μέτρο το να μην προσφεύγει ο ίδιος σε τέτοιες πράξεις.

Η διεθνής κοινότητα έχει συνειδητοποιήσει ότι τα φαινόμενα της διαφθοράς και κακοδιοίκησης μπορούν να καταπολεμηθούν μόνο στο πλαίσιο ενός στρατηγικού προγράμματος δράσης, του οποίου ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η παρακολούθηση αποτελεί ευθύνη του κράτους. Για την επίτευξη του σκοπού της πατάξεως της διαφθοράς τα κράτη και η Ελλάδα έχουν συνάψει διάφορες διεθνείς συμβάσεις.

Ο θεσμός του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΔΔ) καθιερώθηκε με το Ν.3074/2002 σε συμμόρφωση με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας για τη θέσπιση επιτελικού συντονιστικού οργάνου της δράσης των Σωμάτων και των Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου της δημόσιας διοίκησης.

Αποστολή του ΓΕΔΔ είναι:

- α) η διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της διοίκησης,
- β) η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του έργου των ελεγκτικών σωμάτων της δημόσιας διοίκησης
- γ) ο εντοπισμός των φαινομένων της διαφθοράς και κακοδιοίκησης (άρθρο 1 Ν.3074/2002).

Το πεδίο της δράσης του ΓΕΔΔ περιλαμβάνει τον έλεγχο όλων των δραστηριοτήτων του δημόσιου τομέα και οι αρμοδιότητες αυτού δεν είναι μόνο κατασταλτικές, αλλά και προληπτικές με την έννοια των παρεμβάσεων προς τη Διοίκηση, για τη λήψη διοικητικών μέτρων, αλλά και προς την Κυβέρνηση για νομοθετικές ρυθμίσεις με στόχο την καταπολέμηση των φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης που έχουν διαπιστωθεί.

Ερχόμαστε τώρα στα θέματα του περιβάλλοντος:

Ο πλέον προβληματικός τομέας είναι αυτός της αειφορικής διαχείρισης του οικολογικού αποθέματος της χώρας, καθόσον η συνεχής υποβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος παρά την ύπαρξη της συνταγματικής επιταγής και του εθνικού και κοινοτικού περιβαλλοντικού δικαίου, οφείλεται κατά κύριο λόγο σε φαινόμενα κακοδιοίκησης και σε πολλές περιπτώσεις διαφθοράς. Η συνεχιζόμενη υποβάθμιση δεν επηρεάζει μόνο την ποιότητα ζωής, αλλά αποτελεί ταυτόχρονα και σοβαρή απειλή κατά της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας,

αντιστρατεύεται τα δικαιώματα των επερχόμενων γενεών και περιορίζει σε μεγάλο βαθμό τη διατήρηση των φυσικών πόρων.

Από τις ποικίλες απειλές κατά του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων ξεχωρίζουν, για το μη αναστρέψιμο του χαρακτήρα τους, οι χωροταξικές μεταβολές με επιπτώσεις στο οικολογικό απόθεμα της χώρας που κλονίζουν ευθέως το υπόβαθρο της ζωής.

Σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα όπως το νέφος και η αλόγιστη χρήση επικίνδυνων ουσιών και ιδίως η νιτρορρύπανση μπορούν να αντιμετωπιστούν με τη λήψη τεχνικών ή θεσμικών μέτρων, αλλά κυρίως με τη δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης στους πολίτες και κυρίως στους αγρότες. Η απερημοποίηση, η καταστροφή των δασών και η έκβαση του ανταγωνισμού υπέρ της αστικοβιομηχανικής και τουριστικής ανάπτυξης και σε βάρος της γεωργικής γης και των οικοσυστημάτων, είναι φαινόμενα μη αναστρέψιμα.

Συνεπώς η Διοίκηση οφείλει, κατά προτεραιότητα, να εφαρμόσει πολιτικές και μέτρα πρόληψης μέσα από ένα υγιή προληπτικό χωροταξικό σχεδιασμό. Η Διοίκηση θα όφειλε κατά προτεραιότητα να συντάξει και να εφαρμόσει τα όρια και να ελέγξει αποτελεσματικά τον εθνικό και περιφερειακό χωροταξικό σχεδιασμό με άξονες την προστασία των δασών και των οικοσυστημάτων, τη χωροθέτηση των στερεών αποβλήτων, την τιθάσευση της άναρχης δόμησης κυρίως του

νησιωτικού χώρου και της Αττικής και το χωροταξικό σχεδιασμό των ακινήτων.

Οι παραλείψεις αυτές πιστοποιούνται επί σειρά ετών από τις αποφάσεις των εθνικών και κοινοτικών δικαστικών αρχών, τις αιτιάσεις των αρμοδίων υπηρεσιών της Ε.Ε. και, το σημαντικότερο, από την αύξηση των καταγγελιών των πολιτών. Προβληματικός εμφανίζεται επίσης ο τομέας της πολεοδομίας, που σχετίζεται σε ευρύτερη έννοια με την προστασία του περιβάλλοντος που έχει περιέλθει στην αρμοδιότητα της τοπικής αυτοδιοικήσεως σε επίπεδο πρώτου και δεύτερου βαθμού. Λειτουργούν 178 πολεοδομικά γραφεία, πολλά από τα οποία σε επίπεδο δήμων είναι υποστελεχωμένα και με μικρή δραστηριότητα. Θα πρέπει λοιπόν να γίνει ορθολογική γεωγραφική κατανομή των πολεοδομικών γραφείων. Το πρόβλημα των αυθαίρετων μπορεί να λυθεί μόνο με την ίδρυση κεντρικής υπηρεσίας κατεδαφίσεων υπό τη μορφή της πάλαι ποτέ ΜΟΜΑ, επαρκώς στελεχωμένης και εφοδιασμένης με μηχανήματα, η οποία θα επεμβαίνει και θα κατεδαφίζει, αμέσως μετά την τελεσιδικία του σχετικού πρωτοκόλλου, τις κραυγαλέες περιπτώσεις αυθαιρέτων. Για τα υπόλοιπα αυθαίρετα θα επιβάλλεται υψηλό πρόστιμο διατηρήσεως. Το κόστος της υπηρεσίας αυτής μπορεί να αντιμετωπισθεί από τα κονδύλια τα οποία ήδη διατίθενται σήμερα για τις κατεδαφίσεις, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Η προστασία του περιβάλλοντος προβλέπεται ρητά και στο Σύνταγμα της Ενωμένης Ευρώπης που, αν και δεν έχει ψηφισθεί, απηχεί τις απόψεις των μελών και μάλιστα στο άρθρο 37 ορίζεται, ότι το υψηλό επίπεδο προστασίας του Περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ένωσης και να διασφαλίζονται με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

Η προστασία του περιβάλλοντος ανήκει στην τρίτη γενεά ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεδομένου ότι διασφαλίζει το δικαίωμα του ατόμου σε συσχετισμό με το περιβάλλοντα βιοτικό και αβιοτικό χώρο καθώς επίσης και το δικαίωμα στην πληροφόρηση για τη γνώση των προβλημάτων και της ποιότητάς του.

Οι κατευθυντήριες αρχές πολιτικής για την αειφορία που θεσπίστηκαν το 2005 αναφέρονται ρητά:

- Στην προώθηση και προστασία των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Στην Αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών
- Στη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη λήψη σχετικών αποφάσεων, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ παράλληλα με την προστασία του Περιβάλλοντος όπως της συνοχής της ισότητας της οικονομικής ευημερίας και της δημοκρατίας.

Το άρθρο 24 του Συντάγματός μας καθιστά το Κράτος υπεύθυνο για την προστασία του περιβάλλοντος από κάθε αλλοίωση ή υποβάθμιση ακούσια ή εκούσια.

Το ελεγκτικό έργο του Κράτους αποτελεί το βασικό εργαλείο ικανοποίησης της συνταγματικής επιταγής. Φορείς υλοποίησης άμεσοι είναι ο Γ.Ε.Λ.Δ. και η Ε.Υ.Ε.Π. και με διαφοροποιημένη ευθύνη το σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης, υπό την προϋπόθεση άσκησης συναφών προς το περιβάλλον ελέγχων σύμφωνα με την εθνική και την κοινοτική νομοθεσία.

Παράδειγμα οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο Νόμο 1650/86.

Η παράβαση του Κοινοτικού Περιβαλλοντικού Δικαίου από τα κράτη-μέλη επισύρει σοβαρές οικονομικές κυρώσεις. Για τη χώρα μας προβλέπεται εφάπαξ πρόστιμο 2.250.000 € και περίπου 30.000 € για κάθε ημέρα συνέχισης της παράβασης (ήδη μας έχει επιβληθεί πρόστιμο 2 δις δρχ για τον ΚΟΥΡΟΥΠΗΤΟ των Χανίων).

Σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, τα κράτη-μέλη πρέπει να ποινικοποιούν κάθε πράξη εκ προθέσεως ή βαρείας αμέλειας που παραβιάζει τις διατάξεις προστασίας του περιβάλλοντος. Η προσπάθεια της ΕΕ (2003) να επιβάλει οδηγία για την ενιαία ποινικοποίηση των αδικημάτων κατά του περιβάλλοντος δεν έχει ακόμη ευοδωθεί.

Χαρακτηριστικά το πρόγραμμα (2004) της Βιέννης της ΕΕ για την επίτευξη του Κράτους Δικαίου στα κράτη-μέλη θεσπίζει:

«Criminal behaviour should be approached in an equally efficient way throughout the Union» and that «this goes in particular for policy areas where the Union has already developed common policies, and for policy areas with strong cross-border implications such as environmental crime».

Το περιβάλλον περιλαμβάνεται στις προτεραιότητες δράσεων του ΓΕΔΔ οι οποίες στοχεύουν:

- **Στην ενίσχυση των ελέγχων προστασίας του, καθώς και της δημόσιας υγείας**
- **Στη βελτίωση της αξιοπιστίας των ελεγκτικών κρατικών υπηρεσιών**
- **Στην εξασφάλιση της αμεροληψίας επιβολής κυρώσεων**
- **Στη μείωση του κόστους και την αύξηση της παραγωγικότητας του ελεγκτικού έργου**
- **Στην υποβολή προτάσεων προς την Πολιτεία**

Με την Ε.Υ.Ε.Π. και τους άλλους ελεγκτικούς φορείς συνεργασθήκαμε στενότερα με πολύ επιτυχή αποτελέσματα στις παρακάτω περιπτώσεις:

- **Μελέτη τοξικών στερεών αποβλήτων – εισήγηση στην πολιτική ηγεσία**
- **Νοσοκομειακά απόβλητα (συνεργασία Γ.Ε.Δ.Δ. – Ε.Υ.Ε.Π. – Σ.Ε.Υ.Υ.Π.)**
- **Προστασία Βιοτόπων (Εθνικού Πάρκου Ζακύνθου – Βιότοποι νήσου ΚΩ)**

- Προστασία Λίμνης Κορώνειας (εισήγηση στην πολιτική ηγεσία και παρέμβαση στην ΕΕ)
- Διοικητικός έλεγχος των αδειών λειτουργίας βιομηχανιών στην περιοχή του Ασωπού, οι οποίες παράγουν επικίνδυνα απόβλητα, όπως εξασθενές χρώμιο (συγκροτήθηκε μικτό κλιμάκιο ελέγχου Γ.Ε.Δ.Δ.-Ε.Υ.Ε.Π.-Σ.Ε.Υ.Υ.Π., στο πόρισμα του οποίου αναδεικνύονται ανάγλυφα η αβελτηρία και οι ευθύνες τόσο της κεντρικής διοίκησης, όσο και των περιφερειακών οργάνων, ενώ διατυπώνονται θεσμικές προτάσεις).
- Έλεγχος του καθεστώτος των αυθαιρέτων κατασκευών στην παραλία Σχινιά-Μαραθώνα (συγκροτήθηκε μικτό κλιμάκιο ελέγχου Γ.Ε.Δ.Δ.-Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.-Οικ. Επιθεώρηση. Βρισκόμαστε στο στάδιο σύνταξης Πορίσματος)
- Έλεγχος (σε εξέλιξη) των Υπηρεσιών που εμπλέκονται στην αδειοδότηση και την εποπτεία επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη ζώνη του Κηφισού ποταμού (συγκροτήθηκε μικτό κλιμάκιο ελέγχου Γ.Ε.Δ.Δ.-Ε.Υ.Ε.Π.)
- Σύμπραξη για την άσκηση περιβαλλοντικών ελέγχων μετά από καταγγελίες ή εντολή του Γ.Ε.Δ.Δ.
- Υποστήριξη έργου της Ε.Υ.Ε.Π. (παροχή νομικών υπηρεσιών – επιβολή εισπραξης προστίμων)

- Προγραμματίστηκε η πιλοτική αξιολόγηση της ΕΥΕΠ από τον ΓΕΔΔ σε θέματα πολιτικής / στρατηγικής / προγραμματισμού.

Οι δράσεις των ελεγκτικών μηχανισμών σε κεντρικό, περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο θα πρέπει να εντατικοποιηθούν όσον αφορά στις διαδικασίες συμμόρφωσης των παραβατών, με μέτρα και παρεμβάσεις τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 30 του Ν. 1650/86.

Κατά την εξέταση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της χώρας από τον ΟΟΣΑ (2000) τονίζεται μεταξύ άλλων «η ανάγκη άμεσης βελτίωσης της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τη νομοθεσία εν γένει, δεδομένου ότι διαπιστούται αδυναμία παρακολούθησης των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται» και υποδεικνύεται η σύσταση υπηρεσίας επιθεώρησης.

Οι προτάσεις μας για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας δράσης της Διοίκησης σε σχέση με το περιβάλλον, συνίστανται στα εξής:

- Κρίνεται απαραίτητη η κωδικοποίηση – απλοποίηση του πολύπλοκου νομοθετικού πλαισίου, που αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Η διαδικασία ελέγχων- επιθεωρήσεων και η επιβολή προστίμων πρέπει να γίνεται κατά ενιαίο από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες, τρόπο.

- Είναι απαραίτητη η οργάνωση ενός ενιαίου πλαισίου επιβολής περιβαλλοντικών όρων για ομοειδείς δραστηριότητες.
- Με στόχο τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση μιας δραστηριότητας θα πρέπει να είναι υπεύθυνη και για την έκδοση όλων των συναφών αδειών (υγρά, στερεά απόβλητα).
- Θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα ώστε οι περιβαλλοντικοί όροι να καλύπτουν οριζόντια και όλες τις άλλες σχετικές αδειοδοτήσεις, όπως και η πρόσβαση του κοινού στην περιβαλλοντική πληροφορία.
- Θα πρέπει να συσταθεί υπηρεσία κατεδαφίσεων αυθαιρέτων
- Να επεκταθούν οι επιθεωρήσεις με σύσταση μικτών κλιμακίων ελέγχου με επιθεωρητές από διάφορες υπηρεσίες και σώματα επιθεώρησης και ελέγχου, ώστε να μειωθεί το κόστος και η απασχόληση τουλάχιστον κατά 75%, όπως απέδειξαν οι σχετικές μελέτες.
- Να εκσυγχρονιστεί ο Ν.1650/86 όπως τροποποιήθηκε με τον 3010/2002, αλλά κυρίως να εφαρμόζεται ο νόμος αυτός με όλες τις προβλεπόμενες από αυτόν κυρώσεις.
- Πρέπει στις ποινικές δίκες για την προσβολή του περιβάλλοντος να επιτρέπεται η παράσταση πολιτικής

**αγωγής για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης
στο Δημόσιο και τις οικολογικές οργανώσεις.**

**Τελειώνοντας, θέλω να σας ευχαριστήσω για την προσοχή σας
και να σας δηλώσω ότι θα είμαι αρωγός σε κάθε νόμιμη
προσπάθεια για την διαφύλαξη του περιβάλλοντος.**

Περιστέρι 15 Δεκεμβρίου 2008